

Саме тому в подальшому доцільно визначити шляхи та умови оптимального впровадження ігрової діяльності в навчально-виховний процес вищих навчальних закладів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бондар С.П. Компетентність особистості – інтегрований компонент навчальних досягнень учнів // Біологія і хімія в школі. – К. – 2002. – №2. – С. 8-9.
2. Бордовский Г.А. Экологическая компетентность – неотъемлемая часть общепрофессиональной компетенции педагога // Непрерывное педагогическое образование: Естественнонаучное образование. – С-Пб.: Изд-во РГПУ им. А.И. Герцена, 2000. – 120 с.
3. Колонькова О.О. Формування екологічної компетентності у студентів-екологів // Педагогічний процес: теорія і практика: Зб. наук. праць. – К.: “ЕКМО”, 2007. – Вип.1. – С.55-64.
4. Куліш І.М. Грати, щоб навчатися: використання дидактичної гри у підготовці фахівців різних спеціальностей // Гуманітарні науки. – 2004. – №2. – С. 53 – 56.
5. Маршицька В.В. Сутнісні характеристики екологічної компетентності учнів початкової школи // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: Зб. наук. праць. – К., 2005. – Кн.2. – Вип.8. – С. 20-24.
6. Подоляк В.О. Формування в учнів системи наукових компетентностей у галузі сучасного виробництва: Теоретико-методичний аспект: Наукова монографія. – Вінниця: Книга Вега, 2002. – 460 с.
7. Пруцакова О.Л. Сутність та види екологічної компетентності особистості // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: Зб. наук. праць. – К., 2005. – Вип.8. – Кн.2. – С. 16-19.
8. Пустовіт Н.А. Сутнісні характеристики екологічної компетентності школярів: Зб. наук. праць. Педагогічні науки. – Херсон: Вид-во ХДІ, 2005. – Вип. 38. – С. 176-191.
9. Равен Дж. Компетентность в современном обществе: выявление, развитие и реализация. – М.: Когито-Центр, 2002. – 396 с.
10. Руденко Л.Д. Взаємодія школи і сім'ї як умова формування екологічної компетентності підлітків // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: Зб. наук. праць. – К., 2005. – Вип.8. – Кн.2. – С. 25-27.
11. Хуторской А.В. Ключевые компетенции как компонент личностно-ориентированной парадигмы образования // Народное образование. – 2003. – №2. – С. 58-64.
12. Яшук І.П. Формування життєвої компетентності особистості старшокласників загальноосвітніх шкіл України: Дис. ... канд. пед. наук: 13.00.07. – К., 2001. – 210 с.

УДК 370.036+373.67

Н.А. Фоломєєва

ІННОВАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ЗАСОБАМИ ЕСТРАДНОГО ВОКАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА

У статті розкрита ідея про естетичне виховання сучасної молоді засобами естрадного вокального мистецтва (через використання авторської інноваційної технології) як базисна основа цілісного формування особистості.

The idea is revealed in the article about aesthetic education modern youth facility vocal art (through use authorize innovation technologies) as basement base of the holistic shaping to personalities.

Відповідно до “Стратегії інтеграції України до Європейського союзу” поряд з іншими напрямками європейської інтеграції культурно-освітній та науково-технічний займають чільне місце, зумовлене потенційною можливістю досягти вагомих успіхів у інтеграційному процесі на цих напрямках. Освітня політика України на сучасному етапі базується на принципах демократизації та гуманізму, орієнтована на досягнення світового рівня,

відродження самобутнього національного характеру, докорінне покращення змісту, форм і методів навчання, збільшення інтелектуального потенціалу країни [3: 97].

В умовах Болонського процесу традиційна для вітчизняної освітньої діяльності колективна спрямованість навчання поступається місцем жорсткій конкуренції. Болонська декларація проголошує кардинально протилежні цінності, що засновані не на обмеженнях, а на розмаїтті напрямків, методів, форм освітньої діяльності, не на зовнішніх стимулах, а на створенні умов, що стимулюють студента до здобуття нових знань. Наразі нові методики підходу до навчального процесу стали несподіванкою для більшості викладачів (а також і студентів). Вони потребують освоєння нових технологій, “підвищення кваліфікації”, перебудови свідомості, відмови від традиційних, роками відпрацьованих і досить ефективних методик викладання. Більшість викладачів вищої школи часто виявляються психологічно та організаційно невідповідними до такого повороту подій. Перебудова системи освіти в Україні необхідна і її здійснення передбачається, вірогідно, найближчими роками.

Академік І. Д. Бех, зокрема, зазначає наступне: “Демократизація освіти, надання їй державно-національної спрямованості вимагають від психолого-педагогічної науки пошуку нових шляхів якісного вдосконалення виховання підростаючої особистості. Науковці працюють над створенням такої моделі вихованості людини, яка б давала їй змогу оптимально вирішувати складні питання своєї життєтворчості, успішно досягати індивідуальних і суспільних цілей. Особлива увага звертається на розробку нових виховних технологій, які б забезпечували формування і розвиток у підростаючої особистості насамперед духовних здібностей як домінуючих і вирішальних для розвитку ціннісної системи людини. Водночас сучасна освітня практика породжує масовий рух, спрямований на побудову й використання різноманітних авторських виховних систем...” [1, 2]. Саме у даному ракурсі і представлена дана стаття, проблематика якої входить до загальної теми наукових досліджень кафедри методики музичного виховання, співу та хорового диригування СумДПУ ім. А.С. Макаренка “Застосування інноваційних педагогічних технологій в удосконаленні фахової підготовки майбутніх учителів музики”.

Реформування освітньої галузі взагалі і в ракурсі Болонського процесу та євроінтеграції зокрема вимагає зміни традиційних підходів до навчання і виховання. Саме тому потребує поглиблення дослідження сутності інноваційних педагогічних технологій естетичного виховання засобами музичного мистецтва, з'ясування їх якісних відмінностей від традиційних технологій музичного виховання. Аналізуючи особливості різних технологій, ми дійшли висновку, що якісно-специфічними рисами відомих технологій є включення музики до буденної життєдіяльності, “вживання” в музику, синтез музичної та інших видів естетичної діяльності, поєднання різних видів музичної діяльності та творчості, орієнтація на всебічний розвиток особистості в процесі музично-естетичного виховання. Розвиток нових теоретичних і практичних підходів до обґрунтування сучасної системи розвитку особистості молоді людини може більш продуктивно вирішити ті завдання, що їх ставить перед педагогічною наукою наш час. Актуальним у цьому сенсі залишається уточнення місця і ролі естрадного вокального мистецтва як дієвого засобу впливу на емоційний розвиток особистості, що активно розвивається, з'ясування принципів організації процесу виховання молоді засобами музичного мистецтва (зокрема, вокального), необхідних методів трансформації цього напряму виховання. Психолого-педагогічна наука має певний доробок у розв'язанні такої проблеми. Загально-теоретичні проблеми культурного розвитку людини та його естетичної складової висвітлюються, зокрема в працях Б. Ананьєва, Л. Виготського, І. Зязюна, О. Леонтьєва, С. Рубінштейна, В. Сластьоніна, М. Кагана, О. Щербини-Яковлевої; В. Верховинець, М. Лейзерова, Л. Масол, М. Овсянникова, С. Уланової, Б. Юсова. Потребує поглиблення також теоретичне дослідження сутності інноваційних технологій виховання засобами музичного мистецтва, з'ясування їх якісної відмінності від традиційних технологій музичного виховання.

Обрана проблема у світлі входження до Болонського процесу висвітлена і розкрита вкрай мало та недостатньо, незважаючи на її актуальність та кричущу необхідність, бо на часі як теоретичне, так і практичне її вирішення.

Можна вважати, що допомагати людині жити – покликання мистецтва. Німецький філософ Людвіг Фейєрбах вважав, що “мистецтво допомогло людині відкрити її чарівний вид на приваби земного світу і знайти нею інший світ, світ свободи, краси, гуманності і знань”[4: 117]. У мистецтві за допомогою єдності Істини, Добра, Краси ім’я людське стає сенсом буття, а сама людина підноситься до суті історичного світу.

Безперечна актуальність розробки авторської інноваційної технології виховання особистості засобами естрадного вокального мистецтва полягає у можливості залучення молоді до мистецтва, використовуючи значну популярність естрадного вокального мистецтва і бажання прилучитись до нього; перетворитись із споживача мистецтва до його творця.

Мета статті полягає у з’ясуванні сутності і змісту інноваційної технології виховання особистості засобами естрадного вокального мистецтва та висвітленні змісту орієнтовної програми з додаткової спеціалізації, про що йтиметься нижче.

У мистецькій діяльності формування і розвиток особистості проходить швидкими темпами, бо мистецтво (зокрема, естрадне вокальне мистецтво) активізує і задіює всі сфери особистості, спонукає її до творчості, яка також вимагає постійного розвитку від особистості. Креативна особистість, здатна до вирішення нестандартних завдань і прийняття відповідальних рішень у естрадному вокальному мистецтві буде розвиватись, особливо молода, активна і дієва. Тому, необхідно максимально враховувати особливості сучасної молоді людини при роботі з нею засобами естрадного вокального мистецтва. Виходячи з вищевикладених умовиводів, враховуючи авторський практичний досвід, актуальність та необхідність, нами запропоновано авторську технологію виховання особистості засобами естрадного вокального мистецтва, особливостями якої є:

- 1) виявлення максимально творчої самоактивності молоді людини, неможливість пасивної присутності і споглядацької позиції у педагогічному процесі;
- 2) індивідуальна орієнтація творчих завдань, створення ефективного соціально-педагогічного мікросередовища діяльності;
- 3) доброзичливість до кожного вихованця;
- 4) виключення поділу на обдарованих і не обдарованих;
- 5) створення умов для успішного формування і розвитку кожного;
- 6) виключення негативних оцінок діяльності та особистості;
- 7) використання тільки морально-психологічних форм заохочення до діяльності.

Саме такою діяльністю і займається автор – керівник творчої лабораторії та народного театру – студії естрадного вокалу “Екстрім” СумДПУ ім. А.С.Макаренка.

Головна риса авторської технології – індивідуалізація, реалізується як підбір форм навчання, його темпів, окремих завдань, орієнтованих на кожну людину з урахуванням її психічних особливостей, рівня розвитку здібностей тощо, що не йде в розріз з Болонським процесом. Зміст орієнтовної програми навчальних дисциплін з додаткової спеціалізації “Керівник шкільного естрадного колективу” полягає в нижчеподаному.

1. Естрадний вокал (pop, rock, disco, jazz, folk – jazz, hip – hop, rap).
2. Вокал (академічний, народний).
3. Вокальна методологія (досвід різних вокальних шкіл).
4. Вокальна імпровізація (різні манери).
5. Ансамбль та методика роботи з ним. Хоровий клас (малі форми).
6. Методика музичного виховання (охорона голосу).
7. Аранжування та основи композиції.
8. Музичний фольклор.
9. Естрадне та джазове сольфеджіо.
10. Історія та стилістика джазового виконавства (на базі курсу історії музики).

11. Естрадне диригування.
12. Гра на музичному інструменті (будь-якому).
13. Сценічна культура та культура мови (основи артикуляції).
14. Технічні засоби навчання: Основи музичного комп'ютера. Основи оранжування. Написання простих фонограм. Використання новітніх Internet-технологій.
15. Допоміжні естрадні сценічні дисципліни: Музична ритміка (в курсі фізичного виховання – музична ритміка, аеробіка, шейпінг, дефіле).
16. Режисура.
17. Хореографія: Основи хореографії. Сучасна хореографія.
18. Історія костюму, дизайн, стиль – візаж. (від історії костюму до створення свого власного сценічного костюму).
19. Студійна, концертно-виконавська практика: Техніка володіння мікрофоном. Робота зі звуко- та світлорежисером. Робота у студії.
20. Іміджмейкерство: Створення та удосконалення сценічного іміджу. Робота з продюсером. Запис відеокліпів.
21. Маркетинг та менеджмент естрадної діяльності.
22. Основи спеціального правознавства.

Багаторічний теоретичний та практичний досвід роботи автора дозволяє запропонувати курс з естрадного вокалу, створення якого обґрунтовано необхідністю вдосконалення музично-виховної роботи з молоддю, використовуючи досить популярну серед неї естрадну діяльність.

Висновки. З огляду на стан української системи вищої освіти, головним напрямом Болонського процесу для нас має стати лібералізація вищої школи, навчання студентів принципів свободи й одночасно відповідальності за свій вибір. Адже тільки внутрішньо вільна особистість, котра опанувала мистецтво прийняття рішень і відповідальності за них, може бути по-справжньому свідомим громадянином, а також конкурентоспроможним, мобільним професіоналом. Західна практика показує: студент, який вибрав курс на основі особистого інтересу, і навчається зовсім інакше. Естрадне вокальне мистецтво відзначається помітною популярністю серед молодіжних кіл, що сприяє залученню молоді до безпосередньої діяльності, перетворення від споживача мистецтва до творця, особистісно зацікавленого в результатах і самому процесі навчання. У статті доведена необхідність естетичного виховання сучасної молоді засобами естрадного вокального мистецтва як вихідної форми і базисної основи цілісного формування особистості шляхом впровадження програми навчальних дисциплін з додаткової спеціалізації “Керівник шкільного естрадного колективу”, а тому перспективним вважаємо подальше дослідження професійно-педагогічних можливостей естрадного вокального мистецтва для становлення особистості з розвиненим естетичним потенціалом. При активному запровадженні вищевикладеної програми, технології та спеціалізації підвищиться конкурентоспроможність українських спеціалістів на європейському просторі в умовах запровадження Болонського процесу.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бех І. Д. Виховання особистості. Книга перша. Особистісно орієнтований підхід: теоретико – технологічні засади.: Наук. видання. – К.: Либідь, 2003. – 280 с.
2. Бех І.Д. Особистісно зорієнтоване виховання: Науково-метод. посібник. – К.: ІЗМН, 1998. – 204с.
3. Вища освіта України і Болонський процес: Навчальний посібник / За ред. В.Г.Кременя. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004. – 384с.
4. Фейербах Л. История философии. Собрание произведений. В 3-х т. Пер. с нем. Под общ ред. М. М. Григорьяна. – Т. 3. – М.: “Мысль”, 1967. – 486с.